

İNSAN AHSEN-İ TAKVİM ÜZERE YARATILMIŞTIR (4)

(...dünden devam)

Âlemin yaratılmasındaki amaç, Hakk'ın kendisinin bilinmesini istemesidir. Tüm varlıkların yaratılmasındaki asıl amaç da Hakk'ın isim ve sıfatlarının en güzel mazharı olan "Âdem"i yaratılmasıdır. Âdem (insan), tüm evrenin yaratılış sırrı ve özetidir. Galip Dede'nin dediği gibi:

"Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen

Merdüm-i dîde-i ekvân olan Âdem'sin sen!"

"Huve'l-evvelu va'l-âhiru va'z-zâhiru va'l-bâtın: *O, ilktir, sondur, zâhirdir (varlığı gün gibi açıktır,) bâtındır (gizlidir) O, her şeyi bilendir.*

(Hadid: 3)

(Sonsuz bir öncelik ve sonsuz bir gelecek sahibidir, beş duyu ile tespit edebildiğiniz veya edemediğiniz tüm varlık O'dur)

"Ve nahnu ekrabu ileyhi min habli'l-veriyd: *Biz ona şah damarından daha yakınız"* (Kaf: 16)

Allah isminin işaret ettiği mânânın en güzel tarifini, İhlas Suresi yapmaktadır; *"De ki: O Allâh birdir. Allâh Samed'dir. Kendisi doğurmamıştır ve doğurulmamıştır. Hiçbir şey O'nun dengi olma-mıştır."* Yani Her şey varlığını ve bekâsını O'na borçludur. Her şey O'na muhtaçtır. O, hiçbir şeye muhtaç değildir. Her şeyin başvu-racağı, yardım dileyceği tek varlık O'dur. Doğmamıştır, herhangi bir varlık O'nu doğurmamıştır. O da herhangi bir şeyi doğurma-mıştır. Allah'ın benzeri ve eşi yoktur, çünkü O, VÂHİDÜ'L-AHAD benzersiz tek Varlıktır.

Güzelliği, güzele bitişen gölgeden ayır; o zaman güzelliğin, senin rûhunun ufkunda doğmuş olduğunu anlarsın.

Kendinde o güzelliği gör, senden başka her şeyden kaybol (kendi rûh güzel-liğinden başka bir şey görme, düşünme). O zaman her şeyin mânâsının sende toplanmış olduğunu görürsün

Galip Dede de tercîi bendiyle bunu anlatmak istemiştir:

Ey dil ey dil neye bû rütbede pür-gamsın sen

Gerçi vîrâne isen genc-i mutalsamsın sen

Secde-fermâ-yi melek zât-ı mükerremsin sen

Bildiğin gîbi değil cümleden akdemsin sen

Rûhsun nefha-i Cibrîl ile tev'emsin sen

Sırr-ı Hak'sın Mesel-i 'Îsî-i Meryem'sin sen

Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen

Merdüm-î dîde-i ekvân olan Âdem'sin sen

(Ey gönül, neden bu kadar gamla dolusun? Yıkık döküksün ama, tılsımlı bir defînesin. (Eskiden parayı ve mücevherleri, dikkati çekmemek için harap yerlere gömerler, bulunmaması için de üfürükçülere tılsım yaptırırlar ve artık buna dokunmak isteyenlerin karşısına büyük bir yılanın çıkacağına inanırlardı. Ayrıca burada, "*Ben kırık gönüllerin yanındayım*" anlamındaki kudsî hadîse de işaret vardır). Meleklerin secde etmeleri emredilen, değeri yüceltilmiş bir varlıksın; bildiğin gibi değil, sen her varlıktan daha olgun, daha ilerisin.

Rûhsun, Cebrâîl'in üflemesiyle ikizsin; Tanrı'nın sırrısın. Meryem'in oğlu Îsâ gibisin. (Hz. Îsâ, melek Cebrâîl'in, bakire Meryem'e üflemesiyle, annesinin karnında oluşmuş ve babasız olarak yaratılmıştır. Âl-i İmrân Sûresinin 59. âyetinde Îsâ'nın yaratılışının, yine babasız olarak topraktan yaratılan Âdem'in yaratılışına benzediği belirtilmektedir ki beyitte bu âyete de işaret edilmektedir.

Kendine bir güzelce bak, sen âlemin özüsün, varlıkların gözbebeği olan insansın!)
